

ΑΡΧΑΙΟΜΕΤΡΙΚΑ ΝΕΑ

κό *Geochronometria*. Οι κύριες θεματικές ενότητες του Συνεδρίου έχουν τίτλους: α) Methods of absolute chronology and their application in Quaternary Geology, β) Methods of dating and creation of absolute time scales for paleoclimatic reconstructions, γ) Isotopic and other methods in research of paleo- and modern environment, και δ) Methods and applications of dating archaeological objects. Η έμφαση, όπως προκύπτει από τα θέματα του Συνεδρίου, δίνεται κυρίως στη βασική έρευνα για την ανάπτυξη των ίδιων χρονολογικών τεχνικών, ώστε να επιτυγχάνονται, στη συνέχεια, καλύτερες εφαρμογές. Προκαταρκτικές εγγραφές μπορούν να γίνουν μέχρι 31.12.2009 και τελικές, μαζί με την υποβολή περιλή-

ψης για κάθε εργασία που θα υποβληθεί για κρίση και παρουσίαση, θα γίνουν μέχρι τις 15.3.2010. Το κόστος εγγραφής έχει καθοριστεί σε 175 € και οι εργασίες που θα παρουσιαστούν πρόκειται να δημοσιευθούν στο επιστημονικό περιοδικό του Πανεπιστημίου, ύστερα από αξιολόγηση. Πληροφορίες-επικοινωνία στην ιστοσελίδα: <http://conference.corbon14.pl>.

Άλλα συνέδρια και επιστημονικές συναντήσεις

- Ημερίδα της Historical Metallurgy Society: 20 Μαρτίου 2010 στο Εδιμβούργο της Σκωτίας, με διοργανωτές τους Fraser Hunder και David Dungworth. Πληροφορίες-επικοινωνία: fjh@nms.ac.uk.
- Accidental and Experimental Ar-

chaemetallurgy: HMS Annual Conference, 2-3 Σεπτεμβρίου 2010. Το συνέδριο θα συνδυαστεί με πειραματικές προσομοιώσεις παραγωγής μετάλλων μέσω παραδοσιακών τεχνικών και διοργανώνεται από τους David Dungworth και Roger Doonan. Πληροφορίες-επικοινωνία: r.doonan@sheffield.ac.uk.

Προκήρυξη θέσης επισκέπτη-ερευνητή

Το Εργαστήριο Fitch της Βρετανικής Σχολής Αθηνών εγκαθίδρυσε από το 2008 το θεσμό της πρόσκλησης του επισκέπτη-ερευνητή για συνεργασία σε θέματα ερευνητικών δραστηριοτήτων του (αρχαιομετρικές εν γένει μελέτες στον μεσογειακό/αιγαιακό χώρο). Με βάση τη νέα προκήρυξη θα

προκριθούν ένας ή δύο ερευνητές (κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος για περισσότερα από 5 χρόνια) για χρονικό διάστημα από έναν έως τρεις μήνες. Θα απασχοληθούν είτε σε ανεξάρτητο ερευνητικό πρόγραμμα είτε ως συνεργαζόμενοι σε τρέχουσες δραστηριότητες του Εργαστηρίου. Παραδοτέα της δραστηριότητάς τους θα είναι ένας απολογισμός των ερευνών τους και μια διάλεξη ή παράδοση σεμιναρίου στη Βρετανική Σχολή. Η αποζημίωση-υποτροφία θα είναι της τάξεως των 800 € μηνιαίως και θα υπάρχει ένα ποσό 1.000 € για ερευνητικές δαπάνες. Υποβολή των σχετικών αιτήσεων (και συστατικών επιστολών): 28 Φεβρουαρίου 2010 στην ηλεκτρονική διεύθυνση flsecretary@bsa.ac.uk.

Από το *Journal of Mediterranean Archaeology*

Curtis Runnels

«Mesolithic Sites and Surveys in Greece: A Case Study from the Southern Argolid», *JMA* 22/1 (2009), σ. 57-73

Τα αναπάντητα ερωτήματα που υπάρχουν για τη Μεσολιθική εποχή στην Ελλάδα είναι πολλά. Τρία από αυτά αφορούν α) την έκταση, την τοποθεσία και την οικονομία των αρχαιολογικών θέσεων, β) το αν οι μεσολιθικοί κάτοικοι ήταν αυτόχθονες ή άποικοι, γ) την ίδια την έννοια της Μεσολιθικής ως ξεχωριστής περιόδου της Προϊστορίας. Οι απαντήσεις σε αυτά τα θέματα είναι πολύ σημαντικές για δύο βασικούς λόγους: 1) την κατανόηση της μετάβασης και της αλλαγής του πολιτισμού από το Πλειστόκαινο στο Ολόκαινο, και 2) την έρευνα της προέλευσης της γεωργίας και της οικονομίας της νεολιθικής περιόδου.

Η αρχή της Νεολιθικής περιόδου στην Ελλάδα αποτελεί αντικείμενο έρευνας και διαμάχης εδώ και έναν αιώνα περίπου. Οι κυρίαρχες τάσεις είναι α) ότι η Νεολιθική προέρχεται από έναν αυτόχθονα μεσολιθικό πολιτισμό και β) ότι το μοντέλο κατοίκησης και οικονομίας στη Νεολιθική περίοδο εισήχθη στην Ελλάδα από την Ανατολία και την Εγγύς Ανατολή. Παρ' όλ' αυτά, μέχρι σήμερα, μόνο σε θεωρητικό επίπεδο μπορούμε να μιλάμε για την προέλευση του νεολιθικού πολιτισμού εξαιτίας της έλλειψης στοιχείων για τις αρχαιολογικές θέσεις της Μεσολιθικής περιόδου. Μέχρι ακόμα και πολύ πρόσφατα, δεν ήταν σαφές αν αυτό ήταν αποτέλεσμα της απουσίας μεσολιθικών τροφοσυλλεκτών στην Ελλάδα ή απλώς η έρευνα δεν είχε στόχο την ταύτιση μεσολιθικών αρχαιολογικών θέσεων και την ταυτόχρονη ανάπτυξη κατάλληλων μεθόδων έρευνας επιφανείας για την ανεύρεση μικρών διάσπαρτων λίθινων συνόλων τα οποία είναι χαρακτηριστικά της αρχαιολογικής μαρτυρίας της Μεσολιθικής περιόδου.

Στο άρθρο αυτό, ο Runnels, εφαρμόζοντας την εντατική έρευνα επιφανείας στην νότια Αργολίδα, προσπαθεί να αναγνωρίσει μεσολιθικές θέσεις και να τις εξετάσει στο πλαίσιο της κατανομής τους στον γεωγραφικό χώρο. Οι έρευνες επιφανείας που έχουν πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα έχουν, μέχρι τώρα, αναγνωρίσει μεσολιθικές αρχαιολογικές θέσεις, οι οποίες ουσιαστικά αποτελούνται από διασκορπισμένα σύνολα λίθινων μικροεργαλείων. Τα αποτελέσματα πρόσφατων ερευνών επιφανείας σε μεσολιθικές θέσεις στην Αργολίδα, την Ήπειρο και τις Σποράδες φανερώνουν την ύπαρξη περισσότερων μεσολιθικών θέσεων από αυτές που είχαν ταυτιστεί στα πλαίσια παλαιότερων ερευνών της δεκαετίας του '80 και '90.

Ο Runnels, με τη μέθοδο επιφανειακής έρευνας που ακολούθησε, ταύτισε 7 επιπλέον μεσολιθικές θέσεις στην περιοχή της νότιας Αργολίδας από αυτές που είχαν ταυτιστεί από παλαιότερες έρευνες. Η ταύτιση των θέσεων αυτών βασίστηκε αφενός στην απουσία διαγνωστικών τύπων λίθινων εργαλείων πρωιμότερων ή υστερότερων περιόδων και αφετέρου στην παρουσία τύπων που απαντούν κυρίως στη Μεσολιθική περίοδο. Τα σύνολα των λίθινων εργαλείων των 7 θέσεων είναι προϊόντα της τεχνολογικής αλυσίδας και αποτελούνται κυρίως από φολίδες. Εξετάζοντας τη σχέση των 7 αρχαιολογικών θέσεων με το σπήλαιο Φράγγχι, το οποίο αποτελεί το «οικιστικό κέντρο-μόνιμη βάση» μιας γεωγραφικής περιοχής 300 τετραγωνικών χιλιομέτρων, οι 7 επιπλέον θέσεις ταιριάζουν στο μοντέλο της εποχικής κατοίκησης ή της κατοίκησης μιας περιοχής από τους τροφοσυλλέκτες για συγκεκριμένο σκοπό (logistical land-use foraging strategy). Σε αυτό συνάδει η απουσία λίθινων και οστέινων εργαλείων τα οποία απαντούν σε αρχαιολογικές θέσεις όπως το Φράγγχι. Με βάση ότι αυτές οι επτά θέσεις είναι σύγχρονες με το Φράγγχι, ο Runnels θεωρεί ότι οι μεσολιθικοί τροφοσυλλέκτες ακολουθούσαν εποχικές πρακτικές εκμετάλλευσης της γης και ότι ανήκαν σε φυλή τροφηλατών που κατοικούσαν στο Φράγγχι. Κατά συνέπεια, τα αποτελέσματα της έρευνας του Runnels συμβάλλουν ώστε να έχουμε για πρώτη φορά τον πιθανό σκελετό ή τη δομή των στρατηγικών που ακολουθούσαν οι μεσολιθικοί τροφηλάτες για την εποχική εκμετάλλευση της γης.

Σοφία Αντωνιάδου

Αρχαιολόγος, επιμελήτρια Μουσείου Πιερΐδη – Αρχαίας Κυπριακής Τέχνης